

İNANÇ

Sanat Kültür Dergisi

İÇİNDEKİLER

Reisicumhurumuzun seçim Beyan- namesinden bazı parçalar	
Pamukkalede Karbon Dioksit gazı : Fahri Akçakoca	
İnönü Yolundayız (Şiir)	Kemâl İybar
Kutup Yıldızı (Şiir)	M. Sabih Şendil
Kızılcaölük Manileri	Hüseyin Yağcı
DELİKANLI	BİNATLI
ÇATALÇEŞME	A. Ulvi Darıverenli
Bir Toprak kokusu. bir de Vatan kokusu vardır : Tarhan Toker	
Saat 12 (Şiir)	Mahmut Kuru
Yirmi sekiz gün	Hasan Bozkurt
Beyaz Bildircin	John Steinbeck İHSAN ŞEKEL
Portre (Şiir)	H. Hançerlioğlu
Arzuhâl (Şiir)	Mahmut Kuru
Halkevi Haberleri	
1947 yılı C. H. P. Sanat Mükâfatı Müsabakası	

DENİZLİ HALKEVİNDE

AYDA BİR ÇIKAR

Cumhuriyet Matbaası : Denizli

SAYI : 104 - 105

1 9 4 6

YIL : 8

Abone Şeraiti

Yıllığı	300	Kuruş
Altı aylığı	150	"
Tanesi	25	"

İMTİYAZ SAHİBİ
Huiüsi ORAL

YIL MAYIS — HAZİRAN 1946
8 Sayı : 104 — 105

UMUM NEŞRİYAT MÜDÜRÜ
İbrahim CENGİZ

Reisicumhurumuzun Seçim Beyannamesinden Parçalar

Aziz Vatandaşlarım!

Memleketin kaderi sizin elinizde dir. Her maseleyi olduğu gibi bilmenizi isterim. Şimdi, size günlük seçim konuları üstündeki büyük politika meselelerini anlatacağım Cumhurbaşkanı olduğumdanberi bir dış politika takibediyoruz. Bu politikanın Cihan Harbi esnasındaki yürüyüşünü tekrar hikâye etmiyeceğim. Bu devrin muhakemesini tarihe bırakıyorum. Fakat harp sonrasındaki durumun, bütün dünya için ve hususiyle vatanımız için ehemmiyetli ve nazik olduğu noktası üzerinde duracağım. Bugün memleketimiz, 1918 de olduğu kadar ehemmiyet kesbetmesi ihtimali olan meseleler karşısındadır. Boğazların ve dolayısıyla İstanbul ve etrafının emniyeti Şark vilâyetlerimiz için dünyanın dört köşesindeki komitalar harekettedirler. Bu meseleler, bütün milletçe varlığımız ve bağımsızlığımızla ilgilidir. Bugün, harp zamanında olduğu kadar, silâh altında asker tutuyoruz. Memlekete malolduğu bütün sıkıntılara rağmen, askerlerimizi henüz azaltmıyoruz. Dünyada çabuk ve esash olarak her millet için barış kurulması, yürekten dileğimizdir. Bu ku-

rulacak mı, kurulmayacak mı? Bunu kestiremiyoruz.

Barış kurulursa veya kurulmazsa biz ne ihtimaller ve ne fedakârlıklar göğüslemeğe mecbur olacağımızı da, henüz ufukta açık olarak göremiyoruz.

Barışsever, hiç kimsenin malında gözü olmıyan, kendi haklarından ve toprağından hiç bir fedakârlık yapmamak kararında bulunan Türk milletinin dâvasını selâmete götürmek ödevindeyiz. Bu ödevin şerefli heyecanı bütün varlığımıza hakimdir. Bu günkü dış politikamızın ana hatlarının, bizi selâmete götüreceğine inanıyoruz. Milletimizin bizi, takibettiğimiz dış politikamızda desteklemeğe devam edeceğinden eminiz.

Memleketin dışarıya karşı emniyet politikasını seçim propagandası için temel tutmayacağım. Milletin büyük hakları ve aziz toprakları ve canından kıymetli olan istiklâl dâvası, banım gibi, her vatandaşım için en başta düşünülecek bir değerde olduğunu bilirim. Vatandaşlarım, sorumlarını bilerek ve üzerlerine aldıkları vebali tartarak

Pamukkalede Karbon Dioksit Gazı

Yazan : Fahri Akçakoca

Pamukkalede çıkan su da (Karbon Dioksit) gazının çokluğu tah-til raporundan anlaşılmaktadır. Bu gaz su içinde insan ve hayvanlara zarar vermektedir. Fakat ayrıca bir delikten başlıbaşına yer yüzüne çıkmaktadır. İşte burada gaz öldürücü vasfın takını ve yakaladığı canlı mahluku derhal yere serer.

Bu yer tarih boyunca malumdur. Eskiden papaslar kerametler gösterecek gibi hokkabazlıklar yaparlardı. Beraberinde taşıdıkları buğalarla bu gaz çıkan deliğe yansırırlar, kendileri nefes almıyarak gazı yutmazlardı. Zavallı buğalar ise bu mühlik gazı tenefüs ederek derhal ölürlerdi. Eski adı (Charnion) olan bu yere şimdi (Cin deliği) denilmektedir. Köylüler buranın etrafını taş duvarlarla çevirmişler ve hayvanların kolayca oraya yaklaşmalarına mani olmak istemişlersede yine muvaffak olamamışlardır. Buranın şimdiki görünüşü 8 metre kadar uzunluğunda bir yer yarığı şeklindedir. En kurak zamanlarda bile bu yarığın kenarlarında yemyeşil ot bulunur. İşte bu otlar hayvanları oraya çeker divardan atlıyarak oraya otlamaya giren hayvanlardan her yıl bir kaç tanesi düşer bayılır ve nihayet ölür. Oradan sürünerek geçmek isteyen yılan, kertenkele, Akrep, gibi hayvanlar kendilerini ölümden kurtaramazlar. Burada cin deliği kadar tehlikeli bir yer daha buldum. burası cin deliğinden yirmibeş metre kadar doğudadır. burasıda vaktiyle üzerinden su akan ve sonraları su yerin altına kaçarak bir yer çatlağı halinde kalan yerdir. Üzeri taşlarla örtülmüştür. burada yer altında su sızıntısı geldiğini oranın bekçisi bana söyledi, merak ettim, yere kulağımı verdim akıcı bir su sesi geliyordu. Orası

çatlaktır. ve bu su vaktiyle bu yerin üzerinden akmış ve kendine bıraktığı teressübatla yol yapmıştır. Bu çatlağın üstündeki taşları kaldırmak ve suyu bulmağa çalıştık bir hayli taş atarak orada bir çukur meydana getirdik. Taş-kalktıkça kuş yılan ve Akrep ölümlerine rastlıyorduk, arasıra fena gazlar genizlerimizi yakıyordu. Ayağımızı bastığımız çukurun ağzında hararet yüksekti Termometre ile harareti ölçtüm dışarıda 1,8 olduğu halde burada 33 santigrat idi taşlarını ayıkladık su sızıntısı adamakıllı ısıtılmeye başladı su nerede ise görünecek gibi idi fakat gaz bizi rahatsız ediyordu. Cin deliğinin halini bildiğimiz için herhangi bir kazadan çekinerek ameliyatı durdurdum. Denizli turizm cemiyetini meseleden haberdar ettim. Turizm cemiyeti buraya demir levha üzerine tehlike işaretini bildiren yazılar yazdırdı levhanın bir yüzünde (burada ölüm tehlikesi vardır.) Diğer yüzündede (bu yerde karbon Dioksit çıkar) vardır.

Denizli turizm cemiyeti bu levhaları beton ayaklarla tehlikeli yerlere dik-tirdi. Turizm cemiyetinin idare heyeti azaları ile bu levhaları koymak için gittiğimiz zaman yeni bulunan mevkide biraz daha arıtma işine devam ettik işede gazların rahatsızlığından kurtulamadığımız için suyu meydana çıkarmadan işi terkettik fakat o yeri hayli derinleştirdik. Bütün tarih boyunca hayvanları öldürmekten başka bir işe yaramıyanbu tabii kuvvetten acaba biz Cumhuriyet çocukları istifade edemey-miyiz? Maden tetkik ve arama Ensti-tüsü bu azgın kuvvete bir fen gemi takamazmı? Bu ciheti ehemmiyetle tetki-ke değer görmekteyim.

İnönü Yolundayız

(Kemal İybar)

İnönü yolundayız, İnönü yolundayız ;
Bu yolun sağındayız, bu yolun solundayız;
Gözlerimiz hedefte, yürüyüş kolundayız ;
İnönü yolundayız, İnönü yolundayız !

Cephelerde kahraman, lozanda barış yapan,
Devrim alanlarında rüzgârla yarış yapan,
Bilgiyi, öğretimi yurda kurtarış yapan,
İnönü yolundayız, İnönü yolundayız .

Atatürkün yoldaşı, kurtuluş savaşında ;
İnkılâp ordusunun oda'ına başında ;
Liderimiz o bizim ; eşi yok çağdaşında,
İnönü yolundayız, İnönü yolundayız.

Savaşta başbuğumuz, barışta başkanımız,
Yüreklerde sevgimiz, damarlarda kanımız,
Ne bir şehin kuluyuz, ne de var hakanımız,
İnönü yolundayız, İnönü yolundayız.

Yurdu demir ağlarla ören onun himmeti ;
Onun gününde bulduk, denk bütçeli devleti,
Türkü herşeyden üstün tutmak onun gayreti,
İnönü yolundayız, İnönü yolundayız.

Altı yıl ülkemizi ateşten koruyan o ,
Topraksız köylülere toprağı sağliyan o ,
Hepimizi bilgiye, inana bağlayan o ,
İnönü yolundayız, İnönü yolundayız .

Hür olmanın zevkini onun sesinde duyduk,
Onun işaretile yeni partiler kurduk .
Kurtuluş yollarını onun yolunda bulduk,
İnönü yolundayız, İnönü yolundayız .

Seçim savaşında da onun izinde yürü ,
Safalar sık ayrılmadan, azimli, zinde yürü,
Topluluk kuvvet demek, bu günde dün de yürü
İnönü yolundayız, İnönü yolundayız.

KUTUP YILDIZI

İbrahim Cengiz'e

Sana bağladım bahtımı ,
Kalpten kalbe yollar sende .
Karanlıkta göz kırpyorsun insanlara,
Denizlerin, bulutların üstünde ;
Ne karışanın var ne görüşenin.

Yıldızlar kayar batıya doğru ,
Canları sıkılınca geceleri.
Sense, şeytan kulağına kurşun ,
Yaz - kış hep aynı yerinde.

Milyonlarca kardeşin var ,
Komşu mahallenin kızlarına dağılmış
adın

Doğru söyle kutup yıldızı ,
Güldüğünü görecekmiyim şansımın?

Mehmet sabih Sendil

Başka öğüt veren kim ? toprağı sağliyanmı?
Yaranı bir gün olsun çözöpte bağliyanmı?
Senin derdini bilip seninle ağliyanmı ?
İnönü yolundayız, İnönü yolundayız.

Düşünmeden reyini ver onun adayına;
Ondan olmasa verme, kardeşine, dayına ;
Bu savaşta düşecek budur senin payına;
İnönü yolundayız, İnönü yolundayız.

Denizli : 15 Temmuz 1946

Kızılcaaboluk Manileri

Asmadan gel asmadan
Yarin donu basmadan
Gel sarılıp yatalım
Candarmalar basmadan

Ak üzümün salkımı
Benim yarım saklımı
Gösteriverin yarimi
Aldırıyorum aklıma

Ak üzümün tanesi
Ne tatlıdır yemesi
Cennet gülüne dönmüş
Nazlı yarin memesi

Ak derinin kaynağı
Gelen kurban bayramı
On yedililer geliyor
Kızlar etsin bayramı

Arabam teker meker
Kırmızı halkalı şeker
Bu diyarın kızları
Koca diye ah çeker

Ayva dibinden geçmem
Ben oradan su içmem
Ölsem kabre girsemde
Yine yarden vaz geçmem

Ay doğar sırasıyle
Gün doğar çirasile
Ben bir yar bulmadım
Elimin parasile

Altılı var atılmıyor
Pahalı Satılmıyor
Şu uzun gecelerde
Yalnız yatılmıyor

Altılı omuzumda
Sırması boğazımda
Uyumuş uyanmışım
Kar memele ağzımda

Al yazmanın incesi
Gönlümün eğlencesi
Gel sarılıp yatalım
Bu gün kadir gecesi

Ak üzüm var salkımda
Yeşil yaprak altında
Nazlı yarin seveleri
Sol eğemin altında

Altın anbar gümüş kile
Ben ölçeyim sile sile
Yer kapıdan girince
Kaçayım güle güle

Ay buluttan geridir
Burası meydan yeridir
Evliler şöyle dursun
Burası bekar yeridir

Ay doğar arıklığa
Ben varmam sarıklığa
Allah nasip eylesin
Boynu kıravathıya

Armudu taşıyalım
Dibinde kışlayalım
Akşam oldu gün battı
Cümbüşe başlıyalım

Altın koydum cezveye
Kalk gidelim gezmeğe
Kız oğlanı görünce
Başlar düğme çözmeğe

Ak gülüm ne bilir benim
Kalmadı sabrım benim
Yar yoluna ölürsem
Yol üstü kabrim benim

Ak gülümün biteni
Elime geçti diken
Allah sabırlar versin
Gizli sevda çeken

Ata binesim geldi
Eve gidesim geldi
Yasıl İzmir dağları
Yarı göresim geldi

Ayağı bodümeli
Ona varıp ne demeli
Beşi birler kalp olmuş
Kazanıp kazanıp ödemeli

Toplayan : Hüseyin Yağcı

Ak devam tuzdan gelir
Yükü kıbrıstan gelir
Bir oğlancık hastolmuş
Dermanı kızdan gelir

Alçak hanaydan uçtum
Çayır çimene düştüm
Ben bir ufak yarım
Salırsız oğlana düştüm

Ak üzüm akar gelir
Segilim bakar gelir
Sevdiğimin koynunda
Bir gelin yatar gelir

Antalyadan üzüm geldi
Alahtan izin geldi
Aç kapıları anneciğim
Gurbetten kızın geldi

Antalyanın urganı
Telli kumaş yorganı
Üç çocuğu atıverdim
Balıkların kurbanı

Al kadife dikmeli
İçine karanfil ekmeli
Bu gâvurun kızın
Diz gele gele öpmeli

At olma depmezmi
Yar olurda öpmezmi
Yarin öptüğü yerde
Gonca güller bitmezmi

Ayağında kundura
Yar gelir dura dura
Ciğerlerim çürüdü
Bağrıma vura vura

Ak gülüm var saksıda
Bir yar sevdim aksuda
Ben yarimi görürüm
Akşam ile yatsıda

Ak buğdaydan çeç olur
Güzelin gönlü geç olur
Güzelin gönlü olmazsa
Benim halim nice olur

DELİKANLI

Yazan : BİNATLI

Meşhur müzisyen Cehopin'e hayranlarından bir kadın, sizin bir heykelinizi diatirmek istiyorum ne dersiniz diye sormuş. O büyük sanat-kâr, heykelin yalnız kaidesini lütfedin üzerine ben sevdiğim bir bestenin notalarını yazarım cevabını vermiş.

Bu bazit görünüşlü cevabın derin manasını müzisyenin gururla yuğrulmuş tavazuunu hatırlarsan daha kolay anlarsın yavrum.

Kendimi onunla mukayese etmeği aklımdan bile geçirmedim; buluş hoşuma gittiği için yazıyorum, temenniniz iyi niyetle daha olsaydı, heykeli değil ben de kaidesini isterdim. Ve o muhayyel zemine ben, ışksız odalarda, kitap sahifelerin çapraşık yazılarını çözmeğe çalışan, küflü bodrumlarda istikbale hazırlanan sizlerin yani talebelerimin adlarını yazar, Chopin'e karşı şöyle haykırdım :

Sen büyük bir sanatkârdın, ben ise hünersizim. Sen dahisin yarattın, ben acizim ne yaptım? Mevcut seslere ses ilâve ettin sen, ben malûm bilgileri bilgileri tam olarak naklemedim.

Fakat ey Nicola! Üstad elinde dile gelen benim de bir sesim var: İkinci Cihan Harbi içinde öğretmenlik ettim ben.

Vakıa bu çetin yılları hep beraber omuzladık; fakat dikkat edersen ağır yükün altında biz öğretmenler belki kırıldık lâkin eğilmedik evlâdım.

Kim ne derse desin, insan kendi eseriyle öğünür. Buna göre ne somaki mermer, ne de tunçtan heykel isteriz.

Talebelerimiz için Glavtee karşısında Pigmalion gibiyiz (1) onları muayyen yere kadar götürür, sonra Tanrıya emanet ederiz. Yalnız bizimkiler her yıl biraz daha çoğalır.

Henüz hayatın eşiğindesin; ümidin kırılmasın. Mademki kıskanıyorsun, beddualarından sonra "Eğer kalmışsa ömrüm, Tanrım sana versin",

(1) Heykeltıraş Pigmalion, kendi elinden çıkmış olan Glavtee heykeline aşık olmuş ve onun yalvarmaları üzerine Afro-dite bu heykele can vermiş.

ÇATALÇEŞME

Yazan : Ali Ulvi Darıverendi

Denizlinin Delikliçinar ve Çaybaşı gibi belli başlı semtlerinden biri de Çatalçeşmedir ki : Delikliçinardan Liseye doğru giderken (Halk kitaplığı) önünde yanyana akan iki çeşme bu adın o semte verilmesine sebep olmuştur. Eskiden yani kırkbeş yıl kadar önce şimdiki çeşme camiden okuma odası şekline çevrilmiş yapının önündeki HAZİNEDAR ZADE RAUF Efendi) medresesinin büyük kapısı önünde iken sonradan bu hale getirilmiştir.

Medrese odalarının yapılmasından daha evvelde burada (SARISAKAL AHMED Efendi) adı ile meşhur Erzurumlu zade Ahmed efendi hocanın okuttuğu mektebi iptidai binası ile şimdiki çocuk parkının olduğu yerde bulunan İdadi mektebi Çatalçeşmenin namını daha ziyade yüksletmiş yedi yaşındaki çocukların bile dillerinde destan olmuştur. Yıllarca gerek ilk mektepte sarısakal hocadan ve gerek İdadi mektebinden Asarlı Ali efendi ile Bulgurcu zade Hacı Halil İbrahim Efendiden ve daha sonraları başkalarından ders okuyan Seksen doksan yaşındakiler hep Çatalçeşmeden su içmişler ve civarındaki mektep arde okumuşlardır. Eski binalar yıkılmış mekteplerin yerine park yapılmış olduğu halde Çatalçeşme adı unutulmamış bu günkü parkın adı yine Çatalçeşme parkı, o civarda evlerin altında kurulan bakkal dükkanlarının adı da Çatalçeşme pazarıdır. Bir çeşme yapısı üzerinde bilek gibi akmakta olan bu çeşmelerin suyu oraya yakın evlerden birindeki pınardan gelmekte iken üstünün açık olmasından ötürü On onbeş yıl evvel Belediyece bu su içilmez diye üzerine levha yapıştırılmış bir zaman sonrada parkın içinden çıkarılan arteziyen sudan bir kol verilerek şimdi çeşme iki ağızlı

Reisicumhurumuzun Beyannamesinden bazı parçalar

— Baş Sahife 5 de —

kararlarını vereceklerdir. Bu sözlerimi vatandaşlarım, meselelerin ehemmiyetini belirtmek için söylenmiş telakki et-sinler; bana veya Cumhuriyet Halk partisine oy vermeleri için bir baskı tesiri aradığıma hükmetmesinler memleketin dış politikasında selametli yolun ancak bizim hamiyet ve maharetimizle bulunabileceği iddiasında asla değilim. Yalnız bizi beğenmemekte mübalagaya düşülerek ve memleketimiz için açık sözlü bir politika yerine herkesin yüzüne gülen bir politika güdülmesinden sakınırım bilirimki eski Şarkta pek ravaçta olan "idarei maslahat", yolu Garpta hiç bir devleti hususiyle büyük devletlerden hiçbirini oyalayıp aldatamaz. Dâvalarımızı açık bilmek, cesaretle görüp söylemek tek selâmet yoludur.

olduğu halde yalnız biri akmakta ise de yine adı Çatalçeşme dir Genişletilerek yenisi yapılacak olan çatalçeşme parkının içinde modern park ve modern Çatalçeşmelerin akdığını görmekle bahtiyar olma zamanımız uzak değildir. Bu Belediyemizin ön planı içindedir. Çatalçeşme akadursun

Bir Toprak kokusu. bir de Vatan kokusu vardır

Yazan : Tarhan Toker

Kavrulmuş bir toprak üzerine bir damla su dökülünce burcu burcu bir ozon kokar bu, toprağın ruhudur. Bunda gizli kuvvetler sezilir. Bir de alınterinin, damar suyunun, gaza şarkısının, tarih yelinin, şehit ide'sinin sarmaş dolaş olduğu kutsal bir yer vardırki buna VATAN deyivermişler! Yani uğrunda binlerce yıldır Türk kanı harcanılmış, alnteri boşaltılmış böylece kutsal bir tapınak ve mukaddes bir kitap haline gelmişolan Vatan'ımız! Bu toprak, ne kadar mübarek, ne derece anlamlıdır. Her avucunda bir milletin ölmezleşmiş karakterinden bir parça, her taşında davalarımız kabartmayazıtları vardır onun. Çanakkale, Sakarya, Dumlupınar, İnönü Malazgirt, Erzurum, Aras ve Meriç boyları, Gaziantep, Sivas, Samsun ... Nihayet İzmir yalıları. hep ondan birer yapraktır. Altı ve üstü yiğit Soy'un damgasını saklıyan, bu toprakların nabızı Kafkasların ötesinde, Tuna kıyılarında, Nil deltasında, Basra Koyunda, Pelevne önlerinde atar. Mukaddes mezarıdır bu kutlu topraklar vesselam. Yarınki torunların alınyazısı bu kitabın içinde, geçmiş nesillerin hal tercemesi de yine onun koynundadır. Kulağınızı yaklaşıtırsanız Alpaslanlardan, Gazi Osman paşalardan, Yavuzlardan, Çanakkale, Pilevne ve Sakarya destanlarından sesler duyar; can gözünüzü açarsınız Sinandan, Bâkiden, Nedimden, Mevlaneden, Dede efendiden yani bir milletin engin iç ve sanat dünyasından renkler görürsünüz. Elinizi bu topraklara daldıracak olursanız beş bin yıl öncelerden başlayan bir tarih ve kültür hazinesine inersiniz ... Sularında, kuşlarında ekinlerinde, ormanlarında. şarkısında, rüzgârlarında, dağlarında ve kabadayı insan-

larında Vatan kokan bir edâ vardır. Bizim Anadolü'nün! Buresi Dedelerimin destanlar yarattıkları, Atalarımın ve Babalarımın mayya olarak katıldığı, renk renk çiçeklerin gururla tempo tuttuğu Benim vatanım, çiçeklerden burcu burcu yayılan kokularda, şu nârin gülde, şu hanimelinde şu kumrunun sesinde, şu çamormanında, şu gökirmagin şarılısında ... şu asker delikanlının yağız asilliğinde, ve nihayet dalgalanan şu bayrağın renginde Vatanımdan birer parça vatan kokusu yok mudur? Kemalci gençlerin SINIR TOPRAĞI olarak, Tarihten İnönü'ye getirdikleri avuç avuç topraklarda bir vatan yatmıyor mu? Onun kokusuna, onun sesine dünya durdukça koşanların çocukları olduğumuzu kim inkâr edebilir? Toprağın altınkilerde bu koku ile mahşere kadar yıkanmıyacaklar mı?

Saat 12

Bir odadayım ki
Tavanından gökyüzü seyredilir.
Döşemesinden bodrum ..
Böyle yaşamaktansa,
Ölmek ne iyi diyorum.

Bir odadayım ki
Sandalyanın ortası delik.
Kırık, masanın ayağı ..
Penceresinden bakıyorum
Karaca Ahmet mezarlığı ..

Mehmet Kuru

YİRMİ SEKİZ GÜN

(Bayan Coutebier'nin Bay Coutebier'ye Mektupları)

Ah! Sevgilim! Dadi ile yapıyınız ne meyus, ne sıkıntılı, ne sinirliyim. Sen gideli henüz iki gün oldu. Bu, önümde yirmi altı, hatta yolda geçeceği de dahil edersek yirmi yedi büyük gün var demektir. Hükümet hakikaten makul iş görmüyor. Sevilen bir koca izdivaçtan üç ay sonra küçücük karısının elinden alınmaz ve sana sorayım, bunu niçin yapıyorlar? Ben Pariste yalnızken senin Brest piyade alayında bulunman neye yarar. Bir bakanlık başkâtibinin kendisinden dün adamların maiyetinde ameli işlerle uğraşması bir meslek midir? Yirmi sekiz günün nede-mek olduğunu Bretagne'da annenin yanında kaldığın zamandan bilirim. Şimdi ben Paris'e tayin edilmiş olduğumuzdan ne anladım? Görüyor musun sevgilim ne manasızlıklar. İşte bunlardan dolayı, Cümhuriyet'ten birçok gayri memnunar bulunacağı pek tabiidir. Çalışma odandaki şezlongu bilirsin. Dün öğleden sonra onunla hep konuştuk. Ona baktıkça hem gülesim hem ağlıyım geliyor. Arkadaşın Simon beni görmeğe geldi. Arada sırada bana arkadaşlık etmesini, ve sana yazarak bildirmem için bakanlık edikodularından haberdar etmesini tenbih etmişsin galiba. Kendisi çok terbiyeli bir genç Senin olduğu gibi bürodan, memurlardan ve gelir durumundan bahsetmesi bana çok dokundu, hiçkırta hiçkura ağlamağa başladım. Zavallı Simon, ne yapacağını bilemiyordu bundan sonra sık geleceğini hiç zannetmiyorum ilk ziyareti onun için neşâ'ül geçmedi.

Allaha ısmarladık sevgilim, sevimli aşkım Minik karın bıyığının köşesinden doya doya öper. Rüyasında sevgili Jagues'ini görmeğe çalışarak yatmağa gidecek.

Gharlatte

Hamis — annenden bir mektup aldım. Vazifen bittikten sonra, yanına gidip kendi işle sekiz gün kalman için yazıyor. Fakat asla, asla! Kat'iyyen razı değilim.

12 Nisan (Parça)

.... Uykusuz zamanlarımı okumakla geçirmeğe çalışıyorum. Fakat biliyorsun ki okumayı hiç sevmem.

Uykum gelecek yerde gözüme iğneler batıyor ve sonra, kitapta, sevişen, kucaklaşan kimseler olunca ikimizi düşünüyorum ve beni bir ağlamadır alıyor.

Allahım! Yatağımız, yalnız yatınca ne geniş geliyor. Arkadaşın Simon gelmeğe devam ediyor. Şimdi iki günde bir kapumuzdadır. Onunla senden bahsetmek benim için büyük bir zevk oluyor. Fakat sevgilim laf Aramızda genç bir kadına bu kadar sık ziyaretler biraz ihtiyatsızlık sayılmaz mı? Tehlikenin benim bakımından olmadığını söylemeğe hacet yok. Bana, Jaguatmu unutturacak erkek henüz anasından doğmadı.

Fakat o? Genç, bekar bir delikanlı. Ben çirkin sayılmam değil mi? Bana öyle geliyor ki bir müddettenberi bana karşı bakışları değişti. Bizim yüzümüzden bedbaht olması hoş birşey değil. ne yolda hareket etmem lâzımsa yaz, öyle yapayım.

Hamis — Sana, can sıkacak şey yazmak istemem. Fakat sevgilim, şu annen ne yapıpkan şeymiş. Seni Brest'te görmeğe gitmesi için ne gibi bir mani var? Seni her gün mesaiden sonra görebilir.

Gharlatte

Yazdıklarını pek nazikâne bulmuyorum. Her kadın düşünür ki, bir erkeğin kendisine aşık olması için bir defa görüvermesi kâfidir.

Seni temin ederimki arkadaşın Simon bana aşık olmağa başladı. Bunun bence bir ehemmiyeti olmadığını bilirsin. Fakat zavallı genç bir hiç uğruna neden harap olsun? Ona nezaketle, bakanlığında kalmasını söylemek daha iyi olmaz mı? Ama, gene sen bilirsin.

Benim hergün uykusuzluklarım ve sinir bahranlarım devam ediyor. İstiham yok. Hiçbir şey beni cezbetmiyor. Evde canım sıkılıyor. Fakat dışarı çıkmağa da karar veremiyorum.

Oh! çabuk gel sevgilim seni yanımdan görmeğe şiddetli ihtiyacım var. Vazifen bittikten sonra sekiz gün de annenin yanında kalırsan, Parise döndüğünde küçük Gharlette'unu bulamayacaksın. Teessürümden ölmüş olacağım, anlayormusun, ölmüş.

Annenin yanına gitmeyeceğini vadet bakayım bana.

17 Nisan (Parça)

Çok rica ederim, eğer bu tezkere vak-tinde eline varırsa yazacağın cevapta, arkadaşın simon'a izin vermem için müsaade ettiğini bildir. Derhal ilâve edeyim ki bana karşı hiçbir küstahlığı olmadı. Fakat gözleri beni korkutuyor.

Bazı şeyler düşündüğünü zannetmekten kendimi alamıyorum. Salonda yanımda olduğu vakit dadiyi bizimle beraber bulunduruyorum ve kapıyı açık bırakıyorum.

Senin Gharlette'un

22 Nisan (Parça)

.... Bu noktada anlaştık değil mi? ve üç günlük sükûtum için bana kızmıyor-sun değil mi?

Bu üç gün zarfında ne betbaht olduğuma bir bilsen dostum. İnan ki hiçbir sebebi yok. Fena havalar. Nedendi bilmem hep ağlıyordum. Sana mektup yazmağa bir türlü karar veremiyordum. Çabuk gel sevgilim, Gene beraber meş'ut olacağız değil mi? Yirmi sekiz günden evvelki gibi gene meş'ut olacağımızı ilk cevabında yız olmaz mı? Bina buse

Gharlatte.

Hamis — Dadinın maaşını ayda on firank artırdım. Biliyorsun son ayda seninle birlikte konuşmuştuk. Kendisiyle yalnız kaldığım zamandan beri bana çok büyük sadakat gösterdi çok iyi bir kız. İyi ettim değil mi?

27 Nisan (Parça)

.... Annenden bir mektup daha. Zavallı kadın "ölmeden" sekiz güncük yanında kalmanı mutlaka istiyor. Yokluginun bana çektiirdiği ıztıraptan, uzun zamandanberi seni görmemiş olan annenin ıztırabının derecesini takdir ediyorum. Sevgilim, elzem olan şekli tercih et, şayet annen ölüverirse kendisini kucaklamana mani olmaktan vicdan azabı çekmek istemem.

Evet hakkın varmış, arkadaşın Simon bana aşık değilmiş. Hatta evlenmeyi düşünmekte olduğunu bana itiraf etti. onu meşgul eden bu çeşit mevzular.

4 Mayıs (Parça)

Ben çok iyiyim. Senin de şu anda annenin yanında olduğunu bilmek bana sükûnet veriyor. Brest'te bulunduğun sıraa bu büyük şehrin kalabalık suvarelerini ve bu suvarelerde çok yakışıklı bir genç olan Jaguat'mun etrafını bir çok asinalarının sardığını düşündükçe aklıma kötü fikirler geliyor, ve kıskançlık buhranları geçiriyordum. Fakat şimdi burda annenin yanında olduğun için müsterihim. Hatta bir kaç ay sonra anneni görmek için beni bir daha terketmeyesin deye şimdi orada biraz daha kalmanı isterim.

Allaha ısmarladık sevgilim. Anneni benim için de kucakla ve sana tapan minik karını unutma.

Gharlette

Hamis — Arkadaşın Simon'dan bahsetmedeğim için serzeniş ediyorsun. Allahım arkadaşın Simona karşı alâkan nedir bu kadar? Arkadaşın Simon'un sıhhati iyidir işte bundan ibaret. Onu, eskisinden pek seyrek olmak üzere zaman zaman görüyorum. Evelce, bana aşık zannetmişim. O vakit ben delimiymişim. Bu işten annene bahsetme olmaz mı sevgilim?

Çeviren : Hasan BOZKURT

John Steinbeck
İhsan Şenel

Beyaz Bildircin

— Geçen Sayıdan Devam —

Harry'nin uzun bir müddet gözlerini ateşe diktiğini görebiliyordu. söylediği şeylere üzüldüğünü anladı, fakat işlerin neşekilde olup bittiğini görmek ona bir zarar vermemeliydi. Bir şeyi yaptığımız zaman onu düşündüğümüz zaman kimden daha saklı görürsünüz.

Biraz sonra Harry ona bakıyordu. "Sevgilim, bunun fena bir iş olduğuna sahiden inanıyor musun?"

"Yok canım, ben istikraz hakkında bir şey bilmiyorum ki.. Hangisinin iyi olduğunu nasıl söyleyebilirim?"

Harry ısrar etti, "Fakat içinde böyle bir his var mı? Benim işimden utanç duyuyormusun? Eğer böyle ise bu işi ben de sevmiyeceğim."

Marry birden bire çok memnun olduğunu hissetti. "Hiç te utanç duymıyorum. Herkesin bir hayat kazanmağa hakkı vardır. Neyi iyi yapabiliyorsan, onu yap."

"Şimdi eminmisin?"

"Elbette eminim, neden?"

Küçük yatak odasındaki yatağına uzandığı zaman hafif bir tıkırtı işitti. ve kapı tokmağının çevrilmesini gördü.. Kapı kilitliydi. Mary'nin konuşmasını sevmediği şeyler olduğu zaman, bu bir işaretti; ona göre kapı kilitleniş, sorulan soruların açık, çabuk ve kestirme cevabıdır. Bu Harry için de böyleydi. Ekseriya o gelir, kapıyı yoklardı. Ne kadar bunu Mary'ye hissettirmemek istese gene de Mary içlerden bu kapı yoklamasını farkedirdi. Fakat Harry çok kibar ve hoştu. Kapıyı kilitli bulunca mahcup olurdu.

Mary ışığı söndürdü ve gözleri karanlığa alıştığı vakit pencereden, yarı mehtap altında uyuyan bahçeye baktı; Harry tatlı ve anlayışlı idi de. Bunu Köpek meselesinden anlamıştı. O gün eve hakikaten koşarak gelmişti. Yüzü o kadar kızarmıştı ki, Mary fena halde sarsıldı. Bir kaza olduğuna hükmetti. Bütün gece de bu sarsıntının verdiği baş ağrısını çekmişti. "Joe Adams," diye bağııyordu, "Onun İrlanda cinsi Terrier Köpeği yav-
ruladı. Bir tanesini de bana verecek! O kadar iyi cins ki, çilekler kadar

PORTRE

Hep daussıla yüklü gemilerin uğradığı
İskelemin çürük tahtalarına
Islıkla birşeyler mırıldanan
Çapkın gemici,
Yine her limanda bıraktığı gönlünü
arar
Çift kurdelâsını kaptırıp akşamın
yeline...

Hayati Hançerlioğlu

Arzuhal

Her uzvumda bir hastalık
Ne kapımı çalar kimse,
Ne semtime uğrar rahatlık
Ölümseölüm,
Hayatsa hayat,
Yetişir artık.

Mahmut Kuru

kırmızılar!.. Sahiden köpeklerin birisini istiyordu; Mary bunun mümkün olmayacağına üzüldü, ama onun vaziyeti çabuk kavrayışı ile gurur duyuyordu. Nitekim, bir köpeğin bahçedeki nebatlara neler yapacağını çiçeklerin diple-
rini nasıl kazacağını, asıl en fenası; Kuşları havuzdan uzaklaştıracağını izah ettiği zaman anlayış göstermişti. Bahçedeki hayal meselesi gibi işleri anlamakta müşkilât çekirdi, ama köpek işinde böyle olmadı. Gece başı daha fazla ağrıdığı zaman onu teskin etmiş, başını kolanya ile oğmuştu. Ah, o ne müthiş hayaldi. Mary, hakikiymiş gibi, köpeği bahçede oyuklar açarken nebatları harabederken görmüştü. Sahiden olmuş gibi tesir etti ve Harry cidden mahcup olmuştu, ama karısının bu tasavvurlarla, bu kadar üzülmemesi için elinden bir şey gelmezdi ki.. Mary ona kızamıyordu, neticenin böyle olacağını nereden bilebilirdi o...

V

Akşam üzeri, güneşin tepenin gerisine sarktığı zamana Mary asil bahçe vaktidir. Sahiden bu vakit. günün en çok hürmet edilecek vakti gibidir. Mary bahçeye çıktı ve çayırıkları geçerek bir meşenin gerisindeki kanepeye gitti. Buradan, havuzda su içen kuşlar seyredilebilirdi. Bahçenin bütün güzelliğini işte bu vakit duyardı. O Harry daireden döndüğü zaman, O yıldız gibi yanan gözlerle bahçeden dönünceye kadar, oturur, gazetesini okurdu. Fakat bu saatlarda rahatsız edilmek Mary'de bedbahlık hissi doğururdu.

Yaz gelmek üzereydi. Mary mutfaka girdi ve herşeyin hazır olduğunu gördü. Oturma odasına geçti, ateşi yaktı ve artık bahçe için hazırdu. Güneş tepeyi henüz aşmıştı, akşamın mavi tülü yavaşca meşeler arasına seriliyordu.

"Bahçeme tıpkı milyonlarca görünmez periler siniyor gibi," diye düşündü. "onlardan bir tanesini bile göremezsiniz, ama milyonlarcası bir araya gelince havanın rengini değiştirirler." Bu güzel buluşuna tebessüm etti. Taze çiemenler sulanmış, ıslak yatıyorlardı. Parlak sinir çiçekleri havaya renk halleri dağıtıyorlardı. Küpe çiçeği fidanları açan çiçeklerle yüklüydü. Tomurcuklar kücücük kırmızı Noel ağacı ziynetlerine benziyor, açan çiçekler ise balet kızlarının eteklerini andırıyordu. Küpe çiçeklerinin bulunuşu çok yerindeydi. Onlar diğer yandaki düşmanların; sert çalıların ve biçimsiz ağaçların cesaretini kırıyorlardı.

Mary bu akşam karanlığında gene çiemenliği geçerek meşe ağacının gerisindeki kanepesine oturdu. Kuşların havuza gelmek için toplanışlarını işitiyordu. "Akşamleyin bahçeme gelirken guruplar teşkil ediyorlar." Diye düşündü. "Kimbilir onu ne kadar çok seviyorlar! Bahçeme ilk defa gelmiş olmayı o kadar arzu ederdim ki: Eğer iki şahıs olabilseydim—'Akşamın hayırlı olsun Mary, bahçeye duyurmazmısın?' 'Ah çok güzel değilmi?' 'Evet bilhassa bu vakitte çok severim onu? Ama sus şimdi Mary, kuşları korkutacaksın.'" Bir fare kadar sessiz oturdu. Dudakları bekleyiş heyecanı ile açıldı. Çalılıkta keskin, keskin bildircinler ötüştü. Havuzun kıyısına bir asma sarısı damlayı verdi. İki küçük sinek kapan suyun üzerine uçup, bir zaman havada kanat çırparak sessiz durdular. Daha sonra hoş giden, acele adımlarıyla bildircinler koşuştular.

Biraz durup, etrafın emin olup olmadığını anlamak için başlarını kaldırdılar. Önden giden, siyah bir soru işareti gibi göğüslü, büyücek birisi "Herşey güzel," diye öttü ve kafiye su içmek için indi.

İşte bundan sonra O harikulâde şey vâki oldu. Çalılıklardan beyaz bir bildircin koşup, geldi. Mary olduğu yerde donakalmıştı. Bildircin olduğuna şüphe yoktu. Hemde kar gibi, bembeyaz. İşte bu o kadar harikulâdeydi ki. Bir haz titreyişi Mary'nin vücudunu dolaştı. Göğsünün taşan hazla dolduğunu hissetti. Bir an nefesini tuttu. Bu nazlı, dişi bildircin herkesten ayrı havuzun öteki ucuna gitti. Durakladı. Etrafına bakındı ve gagasını suya daldırdı. "Ah!" diye fısıldadı Mary, "tıpkı benim gibi!" Bir vecd halinin ürpermesini farkettiler. "Benim ruhum gibi o, en yüksek safiyette erişmiş bir ruh. Her halde bildircinların kraliçesidir bu. Yaptığı her sevimli şey, benim hatıralarımı ne kadar uyandırıyor..."

Beyaz bildircin gagasını tekrar suya daldırdı ve yutmak için başını arkaya attı.

Kaynaşan bir sürü hatıra Mary'yi geçmişe sürüklledi. Hep hazin şeylerdi; içindeki eşya asla tamamlanmayan çeyiz sandığı, bağlanmamış iplerle geldiği zaman şimdiki halin aynısını hissetmişti.

İtalyadan hayret verici güzel şekerlemeler gelmişti; "Bunları yeme sevgilim, iyi olduklarından daha çok güzel şeyler bunlar." Mary onları hiç ye-

medi, ama hissettiği hâl, şimdi vücudunu ürperten hâlin aynısı idi.

"Mary ne kadar güzel bir kızdır," bunu duyduğu zaman gene buna benzer bir halle ürpermişti.

"Mary canım, şimdi her zamandan daha cesur olmalısın. Baban artık ebediyen bizden ayrıldı." Kayıbın bu ilk ânında da tıpkı şimdiki gibi, kendinden geçme hâli vardır.

Beyaz Bildircin bir ganadını geriye doğru gerdi ve gagasile tüylerini düzeltti: "Ah y rabbim' ne kadar bana benziyor, her şeyi çok güzel. Benim kalbim bu ..."

VI

Bahçenin mavi havası erguvanileşti. Küle çiçeği tomurcukları küçük mumlar gibi parladılar. Daha sonra çalılıklardan gri bir gölge belirdi. Mary'nin ağız açık kaldı, korkudan inme iner gibi halsizleşmişti. Çalılıklardan ölüm gibi, gri bir kedi süründü. Havuza doğru, su içen kuşlara doğru süründü. Mary dehşet içinde ona bakıyordu. Elleri, sıkılır gibi olan boğazına gitti. Biraz sonra bu felç halinden sıyrılıp, müthiş bir çığlık attı. Bildircinler kanatlarıyla mırıltılar yaparak uçtular. Kedi geriye, çalılıklara sıçrayıp, kayboldu. Mary hala çığlık atıyordu. "Mary ne oldu Mary?" diye haykırarak Harry koştı.

Dokunduğu vakit Mary ürperdi ve buhran içinde ağlamağa başladı. Harry, kucaklayıp onu odasına götürdü. Yatağa uzandığı zaman halâ titreyordu. "Ne vardı canım, neden korktun böyle?"

"Bir kedi," diye inledi "kuşlara doğru sürünüyordu..." Yatağın içinde doğruldu, gözleri kıvılcımlanıyordu; "Harry zehirli balık koymalısın. Bu akşam. O kedi için sadece bir parçacık zehirli balık koymalısın."

"Bir buhran geçirdin sevgilim, uzan biraz ..."

"Zehir koyacağına söz ver. " Yakından kocasının gözlerine bakıyordu. Orada bir isyan ışığı sezdi.

"Söz?"

"Sevgilim," diye özür diledi Harry, "Bir köpek almalıyız. Hayvanlar zehirlendiği zaman çok ızdırap duyarlar."

"Umurumda değil," diye haykırdı "Bahçemde hiç bir çeşit hayvan istemiyorum."

"Hayır," didi Harry "bunu yapmayacağım. yapamam bunu ama sabahleyin erkenden kalkıp, yeni hava tüfeğini hazırlayacağım. ve kediyi vuracağım. Bir daha da geri gelmeyecek. Öyle canı yanar ki bir daha bu acıyı unutamaz."

Halkevi Haberleri

Temsil :

Şehrimiz İsmet İnönü Lisesi Sonsınıf öğrencileri evimiz müsamere salonunda veda müsameresi olarak Cevat Fehminin Küçük Şehir adlı piyesini temsil etmişlerdir. Tip bir belediyenin hicvi olan bu temsilde öğrenciler çok muvaffak olmuşlardır. Resim temsilde rol alan öğrencileri göstermektedir.

Müzik Yayını :

Halkevi Gençleri hergün evimiz hopperlöründen müzik yayını yapmaktadır. Piyano, Akordiyon, Keman, mandolin, kitara gibi çalgılarla yapılan yayın, her bakımından halkımızın istifadesine yaramaktadır.

Halkevi Bahçesi :

Çiçek tarhları ile süslenip bir park haline konan evimiz bahçesi bütün halkımızın oturmasına açılmıştır. Her zaman gerek radyo ile gerekse evimiz gençlerinin yaptığı yayınla müzik ihtiyacı da temin edilmiş oluyor.

Kurslar :

Evimiz kurslar komitesi, İngilizce Fizik, Kimya kursları açmıştır bütünlemeye kalan ve bilgisini artırmak isteyen öğrencilerimiz kursa devam etmek tedirler.

1947 Yılı

C. H. P. Sanat Mükâfatı Müsameresi

- 1) C. H. P. Genel Sekreterliğince bir Piyes müsabakası açılmıştır.
- 2) Bu müsabakaya 1940 yılından sonra yazılmış ve basılmış veya basılmamış, oynanmış veya oynanmamış yalnız telif eserler kabul edilecektir.
- 3) Müsabakada birinci gelene 3.000 ikinci gelene 2.000 ve üçüncü gelene de 1.000 lira mükâfat verilecektir.
- 4) Bu müsabakaya katılma şartnameleri, C. H. P. Genel Sekreterliğinden ve bütün Halkevi Başkanlıklarından alınabilir.

